Lietas arhīva Nr. K69-0459-22/20
ECLI:LV:KURT:2022:0802.11360004522.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Saldū 2022.gada 2.augustā

Kurzemes rajona tiesa
tiesnese Selga Lapejeva,
piedaloties prokuroram Sigitam Šarķim,
aizstāvei Daigai Ročkus,
iztiesāja atklātā tiesas sēdē krimināllietu, kurā /pers. B/, personas kods /personas kods/, apsūdzēts pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas.

Aprakstošā daļa

[1] Apsūdzētais/pers. B/ izdarīja piesavināšanos nelielā apmērā –

2022.gada 13.februārī /pers. B/, atsaucoties uz /pers. D/ tiešsaistes sociālajā tīklā *www.facebook.com* ievietoto sludinājumu par santehniķa pakalpojumu nepieciešamību, sazinājās ar /pers. D/ aplikācijā *Facebook Messenger*, pēcāk saziņu turpināja, izmantojot mobilos sakarus, savstarpēji sarakstoties ar īsziņām un sazvanoties. /pers. B/ telefoniski vienojās ar /pers. D/ par apkures iekārtas remontdarbu veikšanu. Saskaņā ar savstarpēju vienošanos, 2022.gada 13.februārī ap plkst.15.19 /pers. B/ ieradās īpašumā /adrese/, lai apskatītu remontdarbu apjomu, kur viņu sagaidīja /pers. D/ māte /pers. F/. Pēc apkures sistēmas apskates /pers. F/ iedeva /pers. B/ materiālu iepirkšanai /pers. D/ piederošus skaidras naudas līdzekļus 250 EUR apmērā. /pers. B/, izmantojot to, ka nauda viņam uzticēta un atrodas viņa faktiskajā valdījumā, pretēji uzticētajam mērķim, materiālus apkures sistēmas remontdarbu veikšanai neiegādājās, bet, mantkārīga motīva vadīts, paturēja to sev, lai ar šo naudu rīkotos kā ar savu.

Tādējādi/pers.B/ būdams persona, kuras pārziņā atradās /pers. D/ manta, prettiesiski ieguva (piesavinājās) svešus naudas līdzekļus 250 EUR apmērā, nodarot /pers. D/ mantisku zaudējumu par minēto summu.

Ar šādu rīcību apsūdzētais /pers. B/ izdarīja Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētu noziedzīgu nodarījumu.

Motīvu daļa

[2] Apsūdzētais/pers. B/ tiesas sēdē atzina sevi par vainīgu spriedumā norādītajā apsūdzībā, neapstrīdēja inkriminētā noziedzīgā nodarījuma faktiskos apstākļus un juridisko kvalifikāciju, izdarīto ļoti nožēloja un lūdza neizdarīt pierādījumu pārbaudi. Tāpat pilnībā atzina cietušās pieteikto kaitējuma kompensāciju un izteica vēlēšanos ar cietušo izlīgt.

[3] Ņemot vērā to, ka apsūdzētais tiesas sēdē savu vainu izvirzītajā apsūdzībā atzina pilnībā, tiesai lietas materiālu pārbaudes rezultātā nav radušās šaubas par apsūdzētā vainu viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, kā arī ņemot vērā, ka apsūdzētais cietušās pieteikto kompensāciju atzina pilnībā, ievērojot prokurora, apsūdzētā un viņa aizstāves viedokļus, tiesa, izskaidrojot pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālo būtību un sekas, tas ir, ka šādu spriedumu apelācijas kārtībā var pārsūdzēt daļā par tiesas piespriesto sodu, kompensāciju vai sakarā ar pieļautiem procesa pārkāpumiem, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.pantu nolēma tiesas izmeklēšanā pierādījumu pārbaudi neizdarīt, un pārbaudīt tikai apsūdzētā personu raksturojošos datus.

Pie šādiem apstākļiem tiesa atzīst, ka atbilstoši Kriminālprocesa likuma 527.panta trešajai daļai, konkrētajā gadījumā pierādījumu analīze un to uzskaitījums spriedumā nav nepieciešams.

[4] Atzīstot apsūdzētā /pers. B/ vainu par pierādītu, nodarījuma kvalifikāciju, kā tas norādīts apsūdzībā un spriedumā, par atbilstošu Krimināllikuma normām, tiesa secina, ka apsūdzētais ir sodāms.

[5] Nosakot apsūdzētajam /pers. B/ soda veidu un mēru, tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 35. un 46.pantu ņem vērā likumā definēto kriminālsoda mērķi – sabiedrības drošības aizsargāšanu, taisnīguma atjaunošanu, vainīgās personas sodīšanu, sodītās personas resocializēšanu, citu personu likumpaklausības veicināšanu un atturēšanu no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Kā arī ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, radīto kaitējumu, vainīgā personību, atbildību ietekmējošos apstākļus, un pārējos apstākļus, kuriem ir nozīme taisnīga soda noteikšanā, tiesu praksi un atziņas.

Arī Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu tiesu palātas tiesnešu kopsapulces 2008.gada 1.jūlija lēmumā "Par vienveidīgu tiesību normu piemērošanu soda noteikšanā" izteiktās rekomendācijas vienveidīgai tiesību normu piemērošanai soda noteikšanā, kur rekomendāciju 1.punktā teikts, ka tiesai jāizvēlas tāds soda veids un mērs, kas maksimāli sekmētu kriminālsoda mērķu sasniegšanu. Tiesām jāizvērtē, kā konkrētās krimināltiesiskās represijas piemērošana sekmēs taisnīguma atjaunošanu, noziedzīgā nodarījuma recidīva novēršanu, aizsargās sabiedrisko drošību, atturēs citas personas no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas un sekmēs notiesātās personas resocializāciju (*Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu tiesu palātas tiesnešu kopsapulces 2008.gada 1.jūlija lēmuma "Par vienveidīgu tiesību normu piemērošanu soda noteikšanā" 1.punkts, http://www.at.gov.lv/lv/judikatura/tiesnesu-kopsapulcu-lemumi/kriminallietu-departaments*).

[6] Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu par apsūdzētā /pers. B/ atbildību mīkstinošu apstākli tiesa atzīst vaļsirdīgu atzīšanos un izdarītā nožēlošanu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1.punktu par apsūdzētā /pers. B/ atbildību pastiprinošu apstākli tiesa atzīst to, ka noziedzīgais nodarījums veido noziedzīgu nodarījumu recidīvu.

[7] Novērtējot apsūdzētā /pers. B/ personību, pie soda noteikšanas tiesa ņem vērā, ka saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu apsūdzētais izdarīja mazāk smagu noziegumu, iepriekš vairākas reizes sodīts, pēdējās reizes:

- ar Kurzemes rajona tiesas 2020.gada 21.jūlija spriedumu sodīts pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas ar brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem;

- ar Zemgales rajona tiesas 2021.gada 31.augusta spriedumu pēc Krimināllikuma 175.panta pirmās daļas sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem;

- ar Vidzemes rajona tiesas 2021.gada 3.septembra spriedumu pēc Krimināllikuma 193.panta otrās daļas un 180.panta pirmās daļas sodīts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 2 mēnešiem, saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu pilnīgi pieskaitīts ar Kurzemes rajona tiesas 2020.gada 21.jūlija spriedumu noteiktais sods, un galīgais sods noteikts brīvības atņemšana uz 6 mēnešiem;

- ar Vidzemes rajona tiesas 2021.gada 2.novembra lēmumu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo, trešo un piekto daļu, piemērojot daļēju sodu saskaitīšanas principu, noteikts galīgais sods pēc Zemgales rajona tiesas 2021.gada 31.augusta sprieduma un Vidzemes rajona tiesas 2021.gada 3.septembra sprieduma, brīvības atņemšana uz 8 mēnešiem, pēc soda izciešanas atbrīvots 2021.gada 24.novembrī;

- ar Zemgales rajona tiesas 2022.gada 6.janvāra spriedumu pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem, saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu daļēji pieskaitīts ar Vidzemes rajona tiesas 2021.gada 2.novembra lēmumu noteiktais sods, galīgais sods noteikts brīvības atņemšana uz 11 mēnešiem, saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu soda termiņā ieskaitīts pilnībā izciestais sods pēc Vidzemes rajona tiesas 2021.gada 2.novembra lēmuma, spriedums stājies spēkā 2022.gada 13.maijā;

- ar Zemgales rajona tiesas 2022.gada 2.marta spriedumu pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas sodīts ar brīvības atņemšanu uz 3 mēnešiem, spriedums stājies spēkā 2022.gada 13.maijā;

- ar Zemgales rajona tiesas 2022.gada 10.marta spriedumu pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 175.panta trešās daļas sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem, spriedums stājies spēkā 2022.gada 10.maijā;

- ar Zemgales rajona tiesas 2022.gada 10.maija spriedumu pēc Krimināllikuma 175.panta trešās daļas un 193.panta otrās daļas sodīts ar brīvības atņemšanu uz 7 mēnešiem, spriedums stājies spēkā 2022.gada 27.maijā;

- ar Zemgales rajona tiesas 2022.gada 16.maija spriedumu pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas sodīts ar brīvības atņemšanu uz 1 mēnesi, spriedums stājies spēkā 2022.gada 31.maijā;

- ar Zemgales rajona tiesas 2022.gada 1.jūlija lēmumu noteikts galīgais sods pēc Zemgales rajona tiesas 2022.gada 10.maija sprieduma, Zemgales rajona tiesas 2022.gada 10.marta sprieduma, Zemgales rajona tiesas 2022.gada 2.marta sprieduma, Zemgales rajona tiesas 2022.gada 6.janvāra sprieduma un Zemgales rajona tiesas 2022.gada 16.maija sprieduma, atbilstoši Krimināllikuma 50.panta piektajai daļai, daļēji saskaitot noteiktos sodus, galīgais sods noteikts brīvības atņemšana uz 2 gadiem, nolēmums nav stājies spēkā. Tāpat apsūdzētais ir saukts pie administratīvās atbildības, uzliktos naudas sodus nav samaksājis (*lietas 69.-75., 80.-103.lapa un informācija pārbaudīta Tiesu informācijas sistēmā*). Kā redzams no lietas materiāliem, apsūdzētajam ir ģimene (*lietas 46.lapa*), ko tiesas sēdē apstiprināja arī pats apsūdzētais. Tāpat paskaidroja, ka septembrī ģimenē gaidāma bērna piedzimšana, ir vienīgais ģimenes apgādnieks, viņam ir pastāvīga dzīvesvieta, bijusi arī darba vieta. No lietas materiāliem redzams, ka apsūdzētajam darba vieta bijusi 2020.gada februārī, martā un aprīlī (*lietas 53., 54.lapa*).

[7.1] Nosakot soda veidu apsūdzētajam, tiesa ņem vērā, ka apsūdzētais rīkojies mērķtiecīgi un konkrētajos apstākļos izdarījis visu, kas no viņa atkarīgs, lai noziegumu izdarītu līdz galam, tādējādi apsūdzētais savas intereses nostādot augstāk par sabiedrības interesēm, apdraudējis citas personas mantiskās intereses. Lai gan apsūdzētais piesavinājās svešu mantu, kuras vērtība ir neliela, tajā pat laikā tiesa respektē Latvijas Republikas Satversmē garantētās cietušās personas tiesības uz sava īpašuma neaizskaramību. Ja cietusī /pers. D/ ir vērsusies policijā ar iesniegumu par viņas mantiskajām interesēm nodarīto kaitējumu, tātad novērtējusi nodarīto kaitējumu kā tādu, par kuru apsūdzētajam ir jāsaņem kriminālsods. Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 97.[1]panta pirmās daļas 4.punktam cietušajai ir tiesības izlīgt ar personu, kura radījusi viņai kaitējumu, taču tas nav cietušās pienākums. Kā secināms no lietas materiāliem, cietusī izlīgt ar personu, kura piesavinājusies viņas naudas līdzekļus, nevēlas. Turklāt norādījusi, ka izlīgt nepiekristu arī gadījumā, ja persona viņai atlīdzinātu radītos materiālos zaudējumus, kas šobrīd vēl nav atlīdzināti.

Tāpat pie soda noteikšanas tiesa ņem vērā, ka apsūdzētais /pers. B/ jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīja nedzēstas sodāmības laikā, turklāt neilgi pēc atbrīvošanās no soda izciešanas vietas, arī neilgi pēc laulības noslēgšanas. Tiesa uzskata, ka minētais norāda uz apsūdzētā nihilistisko attieksmi pret likuma prasībām, apsūdzētais savas personiskās intereses izvirza augstāk par citu cilvēku interesēm un tiesībām, atbilstošus secinājumus par likumpārkāpumu nepieļaujamību nav izdarījis. Arī ģimenes izveidošana un rūpes par ģimeni viņu no likumpārkāpumu izdarīšanas nav atturējušas.

Minētais ne tikai pastiprina soda bardzību, bet arī raksturo negatīvi /pers. B/, līdz ar to tiesa atzīst, ka apsūdzētajam /pers. B/ piemērojams Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas sankcijā paredzētais brīvības atņemšana sods. Tiesa gūst pārliecību, ka šāds soda veids veicinās notiesātā izpratni par viņa prettiesisko darbību, motivēs viņu pozitīvām pārmaiņām un nostiprinās sociāli atbalstāmas vērtības un nodarbes, mērķtiecīgus centienus risināt savas problēmas.

Tāpat, nosakot sodu apsūdzētajam, bez ievērības tiesa neatstāj to, ka apsūdzētais ir izmantojis Kriminālprocesa likuma 21.pantā paredzētās tiesības uz sadarbību ar kriminālprocesa veikšanai pilnvaroto amatpersonu, kas izpaudusies vienkāršāka procesa veida izvēlē, tādā veidā nodrošinot efektīvāku krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu.

[7.2] Izvērtējot nosakāmā soda mēru apsūdzētajam /pers. B/, tiesa ņem vērā, ka tika konstatēts gan apsūdzētā atbildību mīkstinošs, gan atbildību pastiprinošs apstāklis. Ņemot vērā, ka atbildību pastiprinoša apstākļa esamība ir pamats bargāka soda mēra piemērošanai Krimināllikuma panta sankcijas ietvaros un liedz tiesai tiesības piespriest minimālo sodu, apsūdzētajam nav iespējams noteikt panta sankcijā paredzēto sodu likumā paredzētajā minimālajā apmērā. Šāda atziņa pausta arī judikatūrā. Pēc Krimināllikuma jēgas, atbildību pastiprinošu apstākļu esamība jau pati par sevi liedz iespēju tiesai noteikt panta sankcijā paredzēto minimālo sodu (skat. *Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2006.gada 8.februāra lēmumu lietā Nr. SKK01-74/06*). Kā arī tiesas ieskatā, noziedzīga nodarījuma recidīvs ir pamats bargāka soda mēra piemērošanai Krimināllikuma panta sankcijas ietvaros.

[8] Apsūdzētais/pers. B/ kriminālprocesā nav bijis aizturēts un drošības līdzeklis viņam nav ticis piemērots. Tiesa lietā nekonstatēja apstākļus, kas būtu par pamatu drošības līdzekļa piemērošanai.

[9] Cietusī/pers. D/ iesniegusi kompensācijas pieteikumu 250 EUR apmērā, par naudas summu ko piesavinājās apsūdzētais.

Ņemot vērā, ka saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 350.pantu, kompensācija ir naudas izteiksmē noteikta samaksa, ko persona, kura ar noziedzīgu nodarījumu radījusi kaitējumu, samaksā cietušajam kā gandarījumu par morālo aizskārumu, fiziskajām ciešanām un mantisko zaudējumu. Kā arī to, ka apsūdzētais /pers. B/, kurš ar šo spriedumu tiek atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, atzina cietušās pieteikto kaitējuma kompensāciju pilnā apmērā, tiesa atzīst, ka cietušās kaitējuma kompensācija ir apmierināma un piedzenama no apsūdzētā /pers. B/, jo saskaņā ar Civillikuma 1779.pantu katram ir jāatlīdzina kaitējums, ko viņš ar savu prettiesisku rīcību ir nodarījis.

[10] Tiesas sēdē apsūdzētā /pers. B/ aizstāvību norīkojuma kārtībā realizēja zvērināta advokāte Daiga Ročkus, kurai saskaņā ar iesniegto paziņojumu par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu kriminālprocesā un pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 84.pantu un Ministru kabineta 2009.gada 22.decembra noteikumiem Nr.1493 "Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksas kārtību" par veikto darbu pienākas samaksa no valsts budžeta līdzekļiem 80 EUR apmērā (*lietas 148.lapa*).

Minētie procesuālie izdevumi saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 367.panta pirmās daļas 4.punktu un 368.panta pirmo daļu piedzenami no apsūdzētā /pers. B/, jo tiesa nekonstatēja pamatu apsūdzētā atbrīvošanai no procesuālo izdevumu samaksas.

[11] Kaitējuma kompensācijas un procesuālo izdevumu atlīdzībai /pers. B/ labprātīgai izpildei nosakāms 30 dienu termiņš no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 511., 512., 520., 528., 529. un 530.pantu, tiesa

nosprieda

/pers. B/ atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 5 (pieciem) mēnešiem.

Drošības līdzekli /pers. B/ nepiemērot.

Piedzīt no /pers. B/ par labu /pers. D/ kaitējuma kompensāciju 250 EUR (divsimts piecdesmit *euro*).

Piedzīt no /pers. B/ par labu valstij procesuālos izdevumus 80 EUR (astoņdesmit *euro*) par aizstāvja sniegto juridisko palīdzību kriminālprocesā.

Kaitējuma kompensācijas un procesuālo izdevumu atlīdzībai /pers. B/ labprātīgai izpildei noteikt 30 (trīsdesmit) dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Dokumenti par kaitējuma kompensācijas un procesuālo izdevumu atlīdzināšanu iesniedzami Kurzemes rajona tiesas kancelejā, Saldū, Tūristu ielā 3, vai nosūtāmi pa pastu.

Spriedumu daļā par sodu, kompensāciju vai sakarā ar pieļautiem procesa pārkāpumiem var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Kurzemes apgabaltiesā 10 (desmit) dienu laikā, iesniedzot sūdzību vai protestu Kurzemes rajona tiesā.

Pilna sprieduma pieejamības diena 2022.gada 12.augusts.

Tiesnese S.Lapejeva